

Interculturele Diversiteit

“Een verrijking maar ook een uitdaging!”

8 SEPTEMBER 2022

VLAAMS CONGRES PALLIATIEVE ZORG

Houssein Boukhriss

PRESENTATIE

INHOUDSTABEL

1. Casus
2. De waarden en normenschaal (G. Hofstede, Allemaal Andersdenkenden).
3. Enkele aandachtspunten: 'Palliatieve zorg aan mensen met een niet-westerse achtergrond' (NIVEL & H. Boukhriss)

PERSOONSGERICHTE INDIVIDUALISTISCHE CULTUREN

1. Zelfstandigheid
2. Zelfvertrouwen
3. Een goede schoolopleiding
4. Voor je mening opkomen
5. Respect voor je ouders
6. Goede manieren
7. Gehoorzaamheid
8. Trouw aan de familie
9. Gastvrijheid
10. Religie

GROEPSGERICHTE COLLECTIVISTISCHE CULTUREN

1. Religie
2. Respect voor je ouders
3. Trouw aan de familie
4. Gehoorzaamheid
5. Gastvrijheid
6. Goede manieren
7. Een goede opleiding
8. Voor je mening opkomen
9. Zelfstandigheid
10. Zelfvertrouwen

Interculturele Aandachtspunten

1. Vertrouwensband creëren

- Patiënten en familie willen **serieus genomen** worden.
- **Uiting van lichamelijke** of andere klachten zijn meestal een gevolg van serieuze pijn.
- Deze worden **wel soms anders**, soms **meer dramatisch geuit** (cfr. een begrafenis – ‘huilebalken’).
- Waardoor zorgverleners soms de klachten **overdreven** vinden.

Interculturele Aandachtspunten

2. Taal & Communicatie De patiënt

- Soms een **mindere kennis** en beheersing van het Nederlands.
- Problemen om **klachten goed te verwoorden**.
- Problemen om de **zorgverleners te begrijpen**.

- **Het medisch jargon** dat sowieso moeilijk begrijpbaar is.
- Het Nederlands dat rijk is aan **gezegdes en spreekwoorden***.

- **Stel-vragen die soms letterlijk en persoonlijk geïnterpreteerd** worden ('stel dat je kanker hebt' → 'oei, ik heb kanker, ik ga dood').
- **Directe westerse communicatie** versus indirectie niet-westerse en meer '**discrete communicatie**' (via omwegen, meer met respect).

Interculturele Aandachtspunten

2. Taal & Communicatie De Zorgverlener

- Interculturele **bemiddelaars en professionele tolken?**
- **Visualiseren** van communicatie?
- Let op **voor familie als tolk!**
 - **Jargon**, culturele beperkingen (**taboe-onderwerpen**, schaamte en schande over intieme delen)*

Interculturele Aandachtspunten

3. De professional

- Als zorgverlener bij **taboe-onderwerpen best zelf eerst benoemen** om het ijs te breken (urinewegen, ontlasting, ...).
- Stel vooral **gesloten vragen**, dit maakt het makkelijker om te communiceren.
- Eventueel een **'oudere' verpleegkundige** inzetten bij oudere patiënten, **ze stralen meer respect en vertrouwen uit bij de patiënt.**
- Het kan ook van belang zijn om, waar mogelijk, een **sexematch** te realiseren tussen patiënt en zorgverlener: met name **vrouwen/mannenzaken** worden makkelijker onder vrouwen/mannen besproken.

Interculturele Aandachtspunten

4. Privacy & Rust

- In niet-westerse culturen is het heel gebruikelijk **dat veel familie en kennissen op bezoek** komen met overvolle kamers tot gevolg.
- Soms ook buiten de **bezoekuren** die voor sommigen van ondersgeschikt belang is. *
- ***“De blanke heeft de klok, de zwarte heeft de tijd”***.
- Maar in het bijzijn van anderen is het soms moeilijk voor **de patiënt om aan te geven dat:**
 - men naar **het toilet** moet
 - dat men **misselijk** is
 - dat men depressief is
 - dat **men liever niet het eten wil** dat het bezoek heeft meegebracht (geen eetlust, een dieet volgen, ...).
 - dat men **moe is en wil rusten...**
- **Heb aandacht hiervoor** als zorgverlener en zorg mee voor de privacy en rust van de patiënt.

Interculturele Aandachtspunten

5. Beslissen over euthanasie

- **“God geeft het leven en God neemt het leven.”**
- De mens moet zijn **dankbaarheid tonen** door verantwoordelijkheid te nemen om in leven te blijven.*
- Men wil altijd doorgaan, men **moet blijven eten en drinken.**
- **Pijn** is een religieuze opdracht, die men **moet aanvaarden.** **Pijnbestrijding** mag nooit zo zijn dat men **beneveld wordt en niet helder voor God/Allah** kan verschijnen.
- **Euthanasie en palliatieve sedatie zijn (wettelijk) ‘verboden’ in herkomstlanden.** Allah / God wikt en beschikt, **Zelfmoord is een zonde.**
- Hoe meer men **praktizerend gelovig en laaggeschoold** is, hoe minder een vroegtijdige beslissing over levenseinde moeilijk bespreekbaar/aanvaardbaar is.

Interculturele Aandachtspunten

6. Rol van de familie

- Familie heeft een **heel belangrijke rol** in het leven van mensen met niet-westerse achtergrond.
- Meestal is **de oudste zoon belast met de communicatie** met zorgverleners en mee verantwoordelijk bij allerlei beslissingen
- De **(mantel)zorg** wordt zoveel mogelijk gedaan door de eigen familieleden (**meestal de vrouwen**).

- Men doet **liever geen beroep op professionele thuiszorg** en willen liever niet opgenomen worden in **een WZC**.

- **Ouderen verwachten dat kinderen voor hen zorgen**, en kinderen weten en aanvaarden dat ze voor hun ouderen zullen zorgen.

- Het is ook van belang om goede voorlichting te geven over alle mogelijkheden in het **Belgisch zorgsysteem en van de zorgverzekering**, omdat dit lang niet altijd bekend is.

CONTACTGEGEVENS

Trace bvba

ADRES

Grimbergsesteenweg 259
B-1800 VILVOORDE

E-MAIL ADRES

Trace@telenet.be

TELEFOONNUMMER

0496/233469

BEDANKT

ET BONNE
DIVERSITE!